

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Усі спеціальності 3 курсу
Тип і назва освітньої програми	Вибіркова міжфакультетська навчальна дисципліна
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год, практичних занять – 14 год; <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 2 год, практичних занять – 2 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> Мокляк Оксана, к. філол. н., доцент <i>контакти:</i> ауд. 451а (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> oksana.mokliak@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/moklyak-oksana-ivanivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Не передбачено
Компетентності	Загальні: ЗК 8. Здатність до практичного застосування знань та оволодіння сучасними знаннями. ЗК 9. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах. ЗК 20. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Результати навчання	<p>PH 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутність психічних явищ; аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.</p> <p>PH 10. Логічно, правильно, точно, етично й емоційно висловлювати думку відповідно до змісту, умов комунікації й адресата, прагнучи виробити індивідуальний стиль, мати навички ораторського мистецтва.</p>
----------------------------	--

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, уміння працювати в команді, навички тайм-менеджменту.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувати у здобувачів вищої освіти систему фундаментальних знань про теоретико-методологічні засади культури міжособистісного та ділового спілкування, ознайомити з концептуальними основами ділових відносин, виховувати культуру спілкування в майбутній професійній діяльності та житті загалом.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Загальні поняття культури спілкування. Комунікація у стандартних етикетних ситуаціях.
- Тема 2. Невербальні засоби спілкування та культура поведінки
- Тема 3. Культура сімейного спілкування
- Тема 4. Культура ділового спілкування
- Тема 5. Національні особливості ділового спілкування
- Тема 6. Спілкувальний етикет у сперечанні
- Тема 7. Особливості віртуального спілкування. Нетикет

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

словесні (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог); наочні (пояснювально-ілюстративний), практичні (практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії; метод використання життєвого досвіду); методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висунання вимог до вивчення предмета, оперативний контроль), інтерактивні методи (робота в групах, навчальні дискусії, тренінги); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до силабусу
---	--------------------------------

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми вираховується 1 бал.
---	--

<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань залікової роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо), за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, в якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті, дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/p_olozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/p_olozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 228 с.
2. Пентилюк М., Маруніч І., Гайденок І. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 300 с.
3. Плотницька І. М. Ділова українська мова : навч. посіб. Київ, 2022. 260 с.
4. Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Харків : Віват, 2022. 384 с.
5. Тараріна О. Почуй батьків своїх. Як дорослим дітям спілкуватися з дорослими батьками. Київ : Астамір-

Допоміжні

1. Бацевич Ф. Лінгвокультурні аспекти комунікативної толерантності. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/27353/11-Batsevych.pdf?sequence=1>
1. Бирик С. Нетикет, або мережевий етикет. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kuls_2015_82_28.
2. Борг Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Харків : Фабула, 2019. 304 с.
3. Васильєва О. А. Психологія ділового спілкування : навчально-методичний посібник. Ізмаїл : ІДГУ, 2018. 177 с.
4. Гольцберг К. Підступні хитрощі в соцмережах. Що таке гостинг, мостинг, гетсбінг. URL: <https://life.nv.ua/ukr/blogs/nova-etika-manipulyaciji-v-socmerezah-internet-spilkuvannya-psihologiya-50213135.html>
5. Макаренко С. С. Маніпуляція суспільною свідомістю у процесі спілкування. Проблеми сучасної психології. 2018. № 41. С. 142–151.
6. Мацько О. Нетикет: норми і правила в інтернет-спілкуванні. Дивослово. 2019. № 4. С. 28–30.
7. Онуфрієва Л. А., Чайковська О. М. Психологія міжособистісних взаємин та комунікації : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2021. 128 с.
8. Синовець О. Формування ідентичності, самопрезентації та управління враженнями в соціальній мережі «facebook»: соціологічні аспекти. Соціальні комунікації: теорія і практика. 2020. № 11(2). С. 25–33.

Інформаційні ресурси

1. Абетка з нетикету. Нетикет. URL: <http://netiketka.4uth.gov.ua/dictionary-of-netiquette-and-online-safety>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 01 вересня 2025 року № 1.

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів денної форми здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на занятті	Виконання навчальних завдань на практичних заняттях	Виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи	Виконання тестової контрольної роботи	
Тема 1. Загальні поняття культури спілкування. Комунікація у стандартних етикетних ситуаціях	5	4	5		14
Тема 2. Невербальні засоби спілкування та культура поведінки		4	5		9
Тема 3. Культура сімейного спілкування	5	4	5		14
Тема 4. Культура ділового спілкування		4	5		9
Тема 5. Національні особливості ділового спілкування	5	4	5		14
Тема 6. Спілкувальний етикет у сперечанні	5	4	5		14
Тема 7. Особливості віртуального спілкування. Нетикет		4	5	17	26
Разом	20	28	35	17	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для заочної форми здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на занятті	Виконання навчальних завдань на практичних заняттях	Виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи	Індивідуальне завдання	
Тема 1. Загальні поняття культури мовлення і спілкування. Комунікація у стандартних етикетних ситуаціях			5		5
Тема 2. Невербальні засоби спілкування та культура поведінки			5		5
Тема 3. Культура сімейного спілкування	5	4	5		14
Тема 4. Культура ділового спілкування			5		5
Тема 5. Національні особливості ділового спілкування			5		5
Тема 6. Спілкувальний етикет у сперечанні			5		5
Тема 7. Особливості віртуального спілкування. Нетикет			5		5
Індивідуальне завдання				56	56
Разом	5	4	35	56	100

**Критерії та шкала оцінювання опитування на практичних заняттях
для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач якісно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі й всебічні знання з теми, чітко усвідомлює основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, висловлює своє ставлення до тих чи тих проблем, на високому рівні володіє державною мовою, має цілком сформовані навички професійної комунікації;
4	здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, викладає його аргументовано, висвітлює основні положення з першоджерел та рекомендованої літератури; висловлює свої міркування з приводу тих чи тих проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу матеріалу; наявні незначні мовленнєві помилки, має цілком сформовані навички професійної комунікації;
3	здобувач загалом оперує теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань, виявляє недостатній рівень володіння нормами літературної мови, має частково сформовані навички професійної комунікації;
2	здобувач поверхнево висвітлює проблему, монологічне мовлення є фрагментарним, лексика та граматична будова висловлювання потребують збагачення й урізноманітнення;
1	здобувач має фрагментарні знання з теми, допускає значну кількість помилок, виявляє недостатні навички спілкування в усній формі державною мовою;
0	здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички та навички професійної комунікації не сформовані.

**Критерії та шкала оцінювання виконання завдань на практичних заняттях
для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти**

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	Творче завдання виконано правильно, проблемна ситуація розв'язана; здобувач формулює думки логічно, доступно, обстоює власну позицію, модифікує висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника; вправно аналізує та оцінює комунікативну діяльність; адекватно застосовує психологічні прийоми та методи комунікативної взаємодії у майбутній професійній діяльності.
3 бали	Творче завдання виконано правильно, проблемна ситуація розв'язана; здобувач формулює думки логічно, доступно, обстоює власну позицію, модифікує

	висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника; аналізує та оцінює комунікативну діяльність; адекватно застосовує психологічні прийоми та методи комунікативної взаємодії у майбутній професійній діяльності.
1-2 бали	Творче завдання виконано частково, проблемна ситуація розв'язана частково; здобувач частково застосовує навички формулювання думки логічно, доступно, модифікує висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника; частково застосовує психологічні прийоми та методи комунікативної взаємодії у майбутній професійній діяльності.
0 балів	Творче завдання не виконане, проблемна ситуація не розв'язана; здобувач не демонструє навички формулювання думок логічно, доступно, не обстоює власну позицію; не аналізує та не оцінює комунікативну діяльність; не застосовує психологічні прийоми та методи комунікативної взаємодії у майбутній професійній діяльності.

Критерії та шкала оцінювання виконання тестових завдань контрольної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь так: 1. А	0 або 1 бал: 1 бал , якщо вказано правильну відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.
Закрите завдання із простим множинним вибором (багатовибіркове). Завдання складається з основи та чотирьох – семи варіантів відповідей, з яких кілька правильних. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь так: 1. А, Б, В.	0 або 1 бал: 1 бал , якщо вказано кожен правильну відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.
Відкрите завдання на пояснення явища або висвітлення певної інформації з курсу. Завдання складається із запитання, на яке здобувач має дати вичерпну, лаконічну відповідь.	0 або 1 бал 1 бал – за правильну відповідь. 0 балів – якщо не надано відповідь або вона є помилковою.
Відкрите завдання на відновлення послідовності. Завдання складається з основи та переліку явищ, фактів, процесів які треба позначити цифрами в правильній послідовності. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав цифри в послідовності так: 1→3→2→4.	0 або 1 бал 1 бал – за повністю виконане завдання. 0 балів – за неправильно виконане завдання.
Максимальна кількість балів	29

Критерії та шкала оцінювання виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
Закрите завдання із простим множинним вибором	0 або 0,5 бала:

(одновибіркове). Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь так: 1. А	0,5 бала, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.
Закрите завдання із простим множинним вибором (багатовибіркове). Завдання складається з основи та чотирьох – семи варіантів відповідей, з яких кілька правильних. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь так: 1. А, Б, В.	0 або 0,5 бала: 0,5 бала, якщо вказано кожен правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.
Закрите завдання на перехресну відповідність. Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти поряд із цифрою (від 1 до 3) записав букву (від А до В): 1. А; 2. В; 3. Б.	0 або 0,5 бала: 0,5 бала, якщо вказано кожен правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.
Максимальна кількість балів	35

**Критерії та шкала оцінювання виконання індивідуального завдання
(контрольна робота) для заочної форми здобуття освіти**

Шкала та критерії оцінювання презентації

Розподіл балів в межах варіанта контрольної роботи	Критерії оцінювання
Повідомлення-презентація за однією із запропонованих тем 31 бал	27 – 31 балів. Розміщений на слайдах матеріал повністю збігається з темою проєкту. Містить глибоку, актуальну, чітко структуровану інформацію. Кожен слайд логічно вибудований. Доречне застосування схем, таблиць, світлин тощо. Наявні коректні посилання на використані інформаційні джерела. Робота має якісний естетичний вигляд. Текст слайду легко й однозначно сприймається.
	19 – 26 балів. Розміщений матеріал на слайдах орієнтовано на тему проєкту. Містить загалом актуальну, структуровану інформацію. Однак поодинокі слайди не чіткі або логічно не вибудовані. Некоректне оформлення деяких інформаційних джерел. Трапляються граматичні огріхи.
	13 – 18 балів. Тему не розкрито повністю, помітні певні неточності. Деякий ілюстративний матеріал суперечить заявленій думці або ж не доповнює зміст повною мірою. Оформлення інформаційних джерел є некоректним.

	<p>7 – 12 балів Містить дотичний до теми матеріал. Не простежується чіткість структури подання інформації. Немає посилань на використані джерела. Естетичний вигляд роботи незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення).</p>
	<p>1-6 бали. Презентація не виконує необхідної інформативної функції. Важко визначити структуру подання інформації, висвітлення питання є фрагментарним. Ілюстративний матеріал відсутній. Немає посилань на використані джерела. Презентація не відповідає вимогам щодо оформлення, дизайну, естетичного вигляду.</p>
	<p>0 балів – презентація взагалі не підготовлена.</p>

Шкала та критерії оцінювання тестів

<p>Тестування 25 балів за 25 запитань</p>	<p>25 балів × 25 запитань 23–25 балів – здобувач якісно засвоїв матеріал, уміє працювати самостійно, уміло застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань. 18–22 балів – здобувач добре засвоїв матеріал, але припускається поодиноких помилок; застосовує на достатньому рівні набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно. 12–18 балів – здобувач частково засвоїв матеріал, демонструє середній рівень знань у процесі розв’язання практичних завдань, уміє працювати самостійно. 7–11 бали – має поверхневі теоретичні знання, демонструє досить низькі результати, здобувачу бракує теоретичних знань для розв’язання практичних завдань, не сформована навичка самостійно здобувати знання. 1–6 балів – здобувач має фрагментарні знання з теми, не сформовані практичні навички, демонструє відсутність умінь працювати самостійно на належному рівні.</p>
--	--